Qorti tal-Appell

(Kompetenza Inferjuri)

Imħallef Anthony Ellul

Appell numru: 30/2016

Luciano Callus (appellant)

Vs

Trelleborg Sealing Solutions Malta Limited (appellat)

23 ta' April, 2018.

1. B'sentenza tal-21 ta' Ottubru, 2016 it-Tribunal Industrijali ddeċieda li r-rikorrent għandu jingħata lura l-impieg li kellu mal-kumpannija konvenuta wara li kkonkluda li kien tkeċċa nġustament u li l-intimata setgħet tikkunsidra miżuri oħra ta' dixxiplina u ordna li:
   ".... r-rikorrenti għandu jiġi mogħti l-impieg lura fi żmien ħmistax-il ġurnata mid-data ta' din id-deċiżjoni u l-perjodu kollu li ilu barra mill-impieg għandu jitqies sospensjoni bla ħlas bħala miżura ta' dixxiplina".

2. Il-każ jitratta dwar it-tkeċċija tar-rikorrent mix-xogħol wara li l-intimata kkonkludiet li fit-2 ta' Far, 2012 waqt li kien xogħol bejn l-10:00 ta' bil-lejl u s-sitta ta' filgħodu, iddikjara li għamel tnax-il (12) il-cycle iktar milli fil-fatt għamel.

3. Da parti tiegħu r-rikorrent isostni li dakinhar kien xogħol u kien tella' l-produzzjoni kollha li ntalbet minnu u fuq id-dokumenti tal-intimata niżżel in-numru ta' *cycles* li saru.

4. L-aggravji tar-rikorrent huma li t-Tribunal Industrijali:

   i. ma kellux jidħol fi kwistjonijiet ta' sanzjonijiet dixxiplinarji.
   ii. daħal fi kwistjonijiet ta' dixxiplina u ddeċieda x'kellha tkun is-sanzjoni li kellha tiġi mposta fuq ir-rikorrent (meta ddeċieda li ż-żmien li r-rikorrent ilu barra għandu jitqies bhala sospensjoni bla ħlas bħala mizura ta' dixxiplina) meta fil-verita', tali aspetti huma spettanti biss u esklussivament lill-prinċipal versu l-impjegat tiegħu u mhux spettanti lill-istess Tribunal Industrijali.
   iii. kien legalment skorrett meta ordna li l-attur jerġa' jiġi reintegrat f'xogholu iżda fl-istess ħin iddeċieda li l-istess attur m'għandu jingħata ebda ħlas ghaż-żmien kollu li għamel barra mix-xogħol bħala miżura ta' dixxiplina u dan għaliex tali deċizjoni hija kontradittorja għall-aħħar u ma tistax treġi. Fil-fatt, bl-istess deċizjoni, it-Tribunal Industrijali spiċċa

biex waqqa' l-effett legali u l-qawwa kollha ta' xi jfisser il-prinċipju ta' reintegrazzjoni fix-xogħol.

5. Fir-rikors tal-appell it-talba taqra:
"Ghaldaqstant, in vista tas-suespost, l-appellant umilment jitlob li din l-Onorabbli Qorti jogħġobha filwaqt li tikkonferma dik il-parti tas-sentenza appellata fl-ismijiet premessi kwantu li ddikjarat li t-terminazzjoni tal-impieg tar-rikorrent illum l-appellant kienet waħda inġusta fil-liġi u kwantu għall-ordni li l-esponent għandu jerġa jiġi mogħti lura l-impieg tiegħu fi żmien ħmistax (15)-il ġurnata mid-data tad-deċiżjoni iżda tħassar, tirrevoka u tikkanċella dik il-parti tal-istess sentenza appellata fejn ġie ddikjarat li l-perjodu kollu li ilu barra mill-impieg għandu jitqies bħala sospensjoni bla ħlas bħala miżura ta' dixxiplina u minflok tgħaddi sabiex tillikwida kumpens ġust għal tali terminazzjoni inġusta tal-impieg u tornda lill-istess soċjeta appellata tħallas tali kumpens likwidat fi żmien perentorju li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha li jkun xieraq u opportune fiċ-ċirkostanzi bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra s-soċjeta appellata".

6. L-intimata ppreżentat tweġiba fejn tat ir-raġunijiet għalfejn l-appell għandu jiġi miċħud. Fl-istess waqt pproponiet appell inċidentali, fejn ilmentat li malli t-Tribunal wasal ghal konklużjoni li *'l-provi jindikaw li l-impjegat kien qed jirregistra cycles aktar milli effettivament kien qed jaghmel',* imissu waqaf hemm u ddecieda li allura jiskatta l-klawsola 18 (b) tal-Ftehim Kollettiv u allura tipprevali d-diskrezzjoni assoluta tal-*management* dwar x'mizura ta' kastig kellha tigi applikata.

7. Ir-rikorrent ppreżenta tweġiba fejn ta r-raġunijiet għalfejn l-appell għandu jkun miċħud.

8. Il-qorti semgħet it-trattazzjoni u qrat l-atti.

<u>Fatti.</u>

L-intimata timmanifattura *o-ring seals*. Ir-rikorrent kien ilu jaħdem mas-soċjeta intimata sa mit-3 ta' Mejju 2010 u kellu l-kariga ta' *finishing operator* b'salarju ta' €18,651 (ara FS3 ghas-sena 2011). Jirriżulta wkoll li kien ħadem mal-istess kumpannija bejn l-1 ta' Ottubru, 2003 u l-5 ta' Frar, 2009. Fil-23 ta' Marzu, 2012 Louis Farrugia, Direttur tas-soċjeta intimata, ħa deċiżjoni li l-intimat kellu jitkeċċa mix-xogħol għaliex fit-2 ta' Frar, 2012 waqt il-ħin tax-xogħol mill-10:00 ta' bil-lejl sas-6:00 ta' filgħodu, kien hemm diskrepanza f'recorded *cycles* ta' magna partikolari li fuqha kien qiegħed jaħdem ir-rikorrent. Filwaqt li r-rikorrent kien iddikjara li ħadem tnejn u tletin (32) cycle, minn *data logger* li l-prinċipal waħħal mal-magna rriżulta li kienu saru tnax-il cycle inqas.

Fis-17 ta' April, 2012 ir-rikorrent ippreżenta r-rikors fit-Tribunal Industrijali fejn sostna li kien ġie mkeċċi nġustament u talab li jingħata rimedju. Fil-21 ta' Ottubru, 2016 it-Tribunal ta s-sentenza finali li biha ddeċieda li,

"…. r-rikorrenti għandu jiġi ***mogħti l-impieg lura*** *fi żmien ħmistax il-ġurnata mid-data ta' din id-deċiżjoni u l-perjodu kollu li ilu barra mill-impieg għandu jitqies sospensjoni bla ħlas bħala miżura ta' dixxiplina".*

<u>Appell prinċipali.</u>

9. L-ilment tar-rikorrent hu dwar ir-rimedju li ngħata mit-Tribunal Industrijali fis-sentenza tal-21 ta' Ottubru, 2016 għal dak li jirrigwarda l-ordni li l-perjodu li r-rikorrent ilu barra mix-xoghol, għandu jitqies bħala perjodu ta' sospensjoni bħala miżura ta' dixxiplina.

10. Fir-rikors promotur li ppreżenta fit-Tribunal Industrijali, ir-rikorrent talab:

    "Għaldaqstant, in vista' ta' dak suespost, ir-rikorrent umilment jitlob lil dan it-Tribunal sabiex jiddikjara u jiddeċiedi li t-terminazzjoni tal-impieg tiegħu minn mas-soċjeta intimata kienet waħda nġusta u jogħġbu jagħti l-provvedimenti kollha opportuni f'dan ir-rigward ai termini tal-Artikolu 81 tal-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta ***inkluż li r-rikorrent jerġa jiġi reintegrat f'xogħlu u jitħallas kumpens ġust****".*

11. Fir-rikors tal-appell, l-appellant talab lil din il-qorti sabiex tikkonferma dik il-parti tad-deċiżjoni li ddikjarat li tkeċċa ngustament u l-ordni li jingħata lura l-impieg li kellu fi żmien ħmistax-il jum tax-xogħol, u *"… tħassar, tirrevoka u tikkanċella dik il-parti tal-istess sentenza appellata fejn ġie dikjarat li l-perjodu kollu li ilu barra mill-impieg għandu jitqies bħala sospensjoni bla ħlas bħala miżura ta' dixxiplina u minflok tgħaddi sabiex tillikwida kumpens ġust għal tali terminazzjoni nġusta tal-impieg u tordna lill-istess soċjeta appellata tħallas tali kumpens likwidat fi żmien perentorju li din l-Onroabbli Qorti jidhrilha li jkun xieraq u opportun fiċ-ċirkostanzi bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra s-soċjeta appellata".*

12. Hu fatt li l-liġi tipprovdi li fejn issir talba t-Tribunal jista' jordna li l-impjegat *'jerġa jidħol fl-impieg tiegħu'* u *'**<u>fejn jagħti l-kondizzjonijiet</u>** li taħthom jidhirlu xieraq li min jagħmel l-ilment għandu jerġa' jidħol fl-impieg tiegħu ….'* (artikolu 81(1) tal-Kap. 452).

13. F'nifs wieħed l-impjegat ingħata raġun li t-tkeċċija kienet inġusta u ngħata lura l-impieg li kellu, u f'nifs ieħor impona fuqu sospensjoni ta' iktar minn erba' snin. Hu evidenti li t-Tribunal impona sanzjoni fuq l-impjegat għan-nuqqas talli naqas milli, *'jirreġistra cycles aktar milli effettivament kien qed jagħmel'.* It-Tribunal ma spjegax x'wasslu biex jiddeċiedi miżura daqstant ħarxa, għalkemm jidher li kien tal-fehma li fit-tkeċċija kien hemm kontributorjeta tal-impjegat.

14. Wieħed jista' jargumenta li ġialadarba t-Tribunal wkoll f'każ ta' *reinstatement* ngħata l-poter li jimponi kondizzjonijiet, allura deċiżjoni bħal dik hi skont il-liġi. Pero' xorta hemm nuqqasijiet oħra.

15. Skont l-artikolu 81, meta ssir *"talba speċifika ta' min jagħmel l-ilment biex jerġa' jidħol fl-impieg tiegħu jew jerġa' jiġi impjegat mill-prinċipal"*, jekk it-Tribunal ikun jidhirlu *"… li jkun prattikabbli u skont l-ekwita' li min jagħmel l-ilment, jerġa' jidħol fl-impieg tiegħu jew jerġa jiġi mpjegat mill-prinċipal".* Mhemmx dubju li f'dan ir-rigward id-diskrezzjoni hi tat-Tribunal. Pero' bil-mod li ddeċieda t-Tribunal ġie li hu stess ta l-messaġġ li ma kkunsidrax kemm kien prattikabbli li l-impjegat jingħata lura l-impieg li kellu. Id-domanda li kellha tiġi ikkunsidrata u mwieġba mit-Tribunal hi: Hu prattikabbli li r-rikorrent jingħata lura l-impieg meta hu evidenti li t-Tribunal ikkonkluda li hemm element mhux żgħir ta' kontributorjeta' fit-tkeċċija? Dan apparti li l-qorti tara element qawwi ta' kontradizzjoni bejn li l-impjegat jigi *reinstated* u fl-istess ħin jitlef iktar minn erba' snin telf ta' paga.

16. It-Tribunal naqas milli jissostanzja d-deċiżjoni li r-rikorrent jitqies sospiż għall-perjodu ta' iktar minn erba' snin bla paga. Din il-parti tad-deċiżjoni kellha tkun motivata aħjar. Il-qorti tistaqsi wkoll, x'proporzjon hemm bejn in-nuqqas li wettaq l-impjegat u l-miżura ħarxa mposta li l-impjegat jitlef iktar minn erba' snin paga? In-nuqqas ta' motivazzjoni twassal għal stat ta' inċertezza, u dan m'għandux ikun.

17. Fil-fehma tal-qorti l-istess għandha tkun motivata d-deċiżjoni ta' *reinstament*, iktar u iktar meta tqies li skond l-artikolu 81(1) tali ordni għandha tingħata fejn it-Tribunal iqies li deċiżjoni bħal dik tkun *'prattikabbli'.* Deċiżjoni li tista' tasal għaliha biss wara li jsir *fact finding exercise* mit-Tribunal biex jiddetermina kemm hu prattikkabbli li l-impjegat jerġa' jidħol fl-impieg li kellu. Il-qorti ma tarax kif per eżempju tista' tittieħed deċiżjoni simili mingħajr ma jiġi eżaminat per eżempju x'*vacancies* għandu l-prinċipal fil-kariga li kellu r-rikorrent, l-aspett ta' fiduċja reċiproka li għandu jkun hemm bejn il-prinċipal u impjegat. Għalhekk din hi kwistjoni ta' fatt li biex tingħata deċiżjoni dwarha trid issir riferenza għal dak li hu kapaċi li jitwettaq b'suċċess. Dan għandu jirriżulta mill-provi.

18. Dawn in-nuqqasijiet fid-deċiżjoni huma kollha punti ta' liġi.

19. Peress li bil-mod li ddeċieda t-Tribunbal l-ordni ta' *re-instatement* hi intrinsikament marbuta ma' dik ta' perjodu ta' sospensjoni mid-data ta' tkeċċija sad-data ta' deċiżjoni, il-qorti hi tal-fehma li l-uniku rimedju li jista' jingħata hu li dik il-parti tas-sentenza titħassar kollha u mhux kif jippretendi r-rikorrent li titħassar biss dik il-parti li tikkonċerna l-perjodu ta' sospensjoni.

20. Peress li din il-qorti għandha biss l-awtorita li tiddeċiedi dwar punti ta' liġi, mhuwiex il-kompitu tagħha li tagħti d-deċiżjoni dwar ir-rimedju li għandu jingħata r-rikorrent. Għalhekk minkejja li dan il-każ ilu issa b'kollox pendenti ghal sitt (6) snin, il-qorti hi kostretta li tibgħat l-atti lura quddiem it-Tribunal Industrijali.

<u>Appell inċidentali</u>.

21. L-aggravju tal-appellata hu li ġialadarba t-Tribunal Industrijali kkonkluda li, "…. *l-provi jindikaw li l-impjegat kien qed jirreġistra cycles aktar milli effettivament kien qed jagħmel"*, allura skont il-Ftehim Kollettiv kien fid-diskrezzjoni tal-prinċipal x'miżuri kellu jieħu fil-konfront tal-impjegat. Skont l-intimata, it-Tribunal ma kellu qatt jissostitwixxi d-diskrezzjoni tal-prinċipal fin-natura ta' kastig li kellu jingħata l-impjegat.

22. Fil-Ftehim Kollettiv, sezzjoni Proċedura fiż-Żona ta' Produzzjoni jingħad:
"L-impjegati kollha huma obbligati li jagħtu l-ammont korrett ta' bċejjeċ prodotti. In-nuqqas li wieħed jirrekordja jew qerq f'dak li jirrekordja (għal finijiet ta' ċarezza, li wieħed jirrekordja l-ammont korrett ta' bċejjeċ prodotti jinkludi li wieħed jirrekordja l-informazzjoni fis-sistema kompjuterizzata tal-kumpannija) iwassal għall-azzjoni dixxiplinarji, li tista' twassal għat-tkeċċija".

23. It-Tribunal ikkonkluda li:
    - Kien hemm biżżejjed provi sabiex il-*management* jibda proċeduri ta' dixxiplina kontra r-rikorrent;
    - Meta kkunsidra ż-żmien kollu li r-rikorrent kien ilu impjegat mal-kumpannija; li ma rriżultax li matul dak iż-żmien ir-rikorrent kellu każijiet oħra ta' dixxiplina; li l-intimata ma tatx prova tal-ammont ta' produzzjoni difettuża; li t-tkeċċija mhijiex tassattiva; it-terminazzjoni tal-impieg kienet miżura ħarxa u nġusta u kien hemm miżuri oħra li kienu inqas iebsin mit-terminazzjoni tal-impieg.

24. Kif rajna d-deċiżjoni ta' tkeċċija ttieħdet minn Louis Farrugia, direttur tal-kumpannija intimata. Fid-deċiżjoni datata 21 ta' Marzu, 2012 (fol. 8) jingħad, *"Il-każ tiegħek huwa serju ħafna. Niddikjara li l-impieg tiegħek mal-kumpannija Trelleborg Sealing Solutions Malta huwa terminat"*. Mid-deċiżjoni hu evidenti li kienet bażata **biss** fuq il-fatt li fit-2 ta' Frar, 2012 ir-rikorrent iddikjara li għamel 12 *cycle* iktar milli fil-fatt għamel. Fil-fatt ma tissemma l-ebda prova oħra li tikkorabora r-riżultat tad-*data logger*.

25. Mid-deċiżjoni hu wkoll evidenti li:-

i. L-prinċipal ma kkunsidrax li l-impjegat kien ilu jaħdem mas-soċjeta' intimata għal snin twal u qatt ma kienu ttieħdu passi dixxiplinari kontra tiegħu;
ii. M'hemmx prova li l-prodott finali kien difettuż;
iii. M'hemmx prova li dakinhar ir-rikorrent ma leħaqx it-*target* li kellu jagħmel;
iv. L-investigazzjoni kienet limitata fuq dak li rriżulta minn *data logger*. Ma jirriżultax li sar xi stħarriġ biex jiġi determinat x'kien per eżempju qiegħed jagħmel ir-rikorrent fis-sigħat twal li skont id-*data logger* il-magna ma kinitx qegħda titħaddem. Perjodu ferm twil ta' tmien (8) sigħat;

26. Hu minnu li t-Tribunal m'għandux jibbaża d-deċiżjoni tiegħu daqslieku kien il-prinċipal. Għalhekk l-eżerċizzju m'għandux ikun wieħed fejn it-Tribunal jiddetermina x'kien jagħmel hu li kieku kien il-prinċipal. Pero' hu d-dmir tat-Tribunal li jiddetermina r-raġonevolezza ta' tkeċċija minn aspett oġġettiv. Hu evidenti li t-Tribunal qies li l-intimata ma setgħetx tieħu deċiżjoni raġonevoli jekk ma tikkunsidrax ċirkostanzi oħra. Raġunament li din il-qorti taqbel miegħu. Il-fatt li l-Ftehim Kollettiv kien jipprovdi li mpjegat jista' jitkeċċa wara li jittieħdu passi dixxiplinari, ma jfissirx li dik kienet materja li ma setatx tiġi mistħarrġa fi proċeduri bħal dawn.

Ghal dawn il-motivi:-

1. **Tilqa' l-appell tar-rikorrent biss sa fejn kompatibbli ma' dak li ser jingħad, fis-sens li tħassar dik il-parti tas-sentenza li biha t-Tribunal ordna li r-rikorrent, *"... jigi moghti l-impieg lura fi żmien ħmistax il-ġurnata mid-data ta' din id-deċiżjoni u l-perjodu kollu li ilu barra mill-impieg għandu jitqies bla ħlas bħala miżura ta' dixxiplina"*. Tikkonferma l-kumplament tad-deċiżjoni, u tibgħat l-atti lura quddiem it-Tribunal Industrijali sabiex jagħti lir-rikorrent rimedju skont il-liġi talli tkeċċa inġustament mill-impieg. Spejjeż tal-appell a karigu tal-appellata.**

2. **Tiċħad l-appell inċidentali bl-ispejjeż kontra l-appellata.**

Ir-Reġistratur għandu jieħu ħsieb sabiex minnufih jibgħat lura l-atti quddiem it-Tribunal Industrijali.

Anthony Ellul.